

הכונס פרק ששי בבא קמא

סא.

עין משפט נר מצוה

נר מ"י פ"ד מהלכות
נזק ממון הלכה ג סמנ
ע"י סט ע"ש ח"מ ס'
מ"ס ס' ג'
נר ב מ"י שם גרס
נזק ממון וי"ן נז"מ
ט"ו ש"ע שם ע"פ ה'
נר ב מ"י שם הלכה ג
ט"ו ש"ע שם ע"פ ד'
נר ד מ"י פ"ג מהל'
ממנות ע"מ ה' ג'
ס ה מ"י שם הלכה ג'

רבינו חננאל

אמר רב ספא משפט
הקוצים ולמעלה. פירוש,
משפט קוצים ולמעלה
בענין גדר ארבע אמות, כך
פ"ח דצ"ל. אמר רב לא
שנו אלא בקדחת אלא
בנכפפת. פ"י כגון אש
נוקבת ושורפת מלשון
קדחת באפי. אבל אם היא
בנכפפת. כמו קופצת. ש
שורפין קולחת. ופ"י
עומדה כמו קלח של כרוב.
בנכפפת הולכת ובה. דרך
הרבים. מאן תנא דאמר
פטור. אמר רבא ר' אליעזר
היה דתנן בבבא ג' ר'
אליעזר אומר שש עשרה
אמות בדרך רשות הרבים.
פ"ח דצ"ל יש מי שאומר
שיש בה שמונה אמות, כר'
אליעזר דאמר אם יש לו
שש עשרה אמה בדרך
הרבים שדיליק האש
באמצעו פטור. הנה יבוא
לו שמונה אמות מזה הצד
ושמונה אמות מזה הצד
כשיעור ברייתא. ויש
אומרים מאן תנא דתניא
אם יפסיק דרך הרבים
פטור. ואמר רבא ר'
אליעזר היא דתני שש
עשרה אמה בדרך הרבים.
מאי שדלית אמר רב
יהודה אמר שמואל מקום
שמימי גשמים שוללין. פ"י
יורדין ונקרין מלשון כי
ישל יתקן וכו' וגם שול
תשלו לה. ור' יוחנן אמר
אמת המים המחלקת שלל
לאנפיה. פ"י כשתמלא
אמת המים תתמלאין
גדוניה סביבותיה. אבל מי
גשמים לא מפסקי. הנהו

ה"ג קראי למה לי ולא גרסינן תרי: מכדי גמרא שחזו ליה. לא נכרך אלא ללמוד הלכה כמו ששלחו לו ומאי ולא אזה: דעבד לשם שמים. כיון דליכא איסורא גבי איניש דעלמא: בותני' דרך הרבים. י"ו אמות מעגלות דדגלי מדבר ילפינן במסכת שבת (ד' נט.):

גמ' תנא דידן קא חשיב מלמעלה למטה שש אמות או חמש אמות או ד' אמות פטור. דס"ל עד ועד ככלל: ותנא ברא קהשיב מלמעלה למטה שש אמות או שלש אמות חייב. ור' אמות פטור דס"ל עד ולא עד ככלל. וכו' שוין גד' אמות דפטור לתנא דידן עד ועד ככלל לתנא ברא עד ולא עד ככלל: ואפילו נשדה קוים. אפילו היתה שדה שקופצת (לשם) האור מעל לגדר מלאה קוים שנות האש נזכר זה ולדגל פטור: לא שנו. דפטור: אלא בקולחת. אש שקולת ממחר ועולה למעלה: אצל נכפפת. שהרזות מטה אותה וכופה ללדדן ומפסיקן השלשצת ודולגת לשון מורי. לישנא אחרינא נכפפת אש נמוכה הולכת ונסרכת צעצעים ובקסמים שעל גבי קרקע הלך אפילו עברה דרך רה"ר רחצ מלך חייב: כמה דברים אמורים. דאש עברה דרך רה"ר פטור: שולית. לקמיה מפרש: ר"א. במתניתין (ע"פ). אריסא דדלאי. יאור קטן שדולין ממנו ומשקין עדות: מאן דאמר נהר ממש אע"ג דליס ציה מ"א. דהואיל ורחצ הוא כדרך הרבים: מפסיקין לפאה. להניח פאה מכל אחד ואחד: הנהל שדה מכאן ושדה מכאן ונחל עמוק צמלנע חייב להניח פאה מכל אחד ואחד: דרך היחיד. ארבע אמות: שוללן. מתקצצין כמו מן השלל של צינים (פי' דף ט. א.). דבר אחר לשון שלל ומלקות (במדבר ל"א) דבר המקובץ: שמתקבץ שולל לאנפיה. שמשקין אותן ממנה והן עושין פירות: באגני

(א) נ"מ נב. ע"ש.
(ב) ג"י הרמב"ם בקדחת.
(ג) ס"א דתניא ועין רש"י.
(ד) מהר"ש מ"ו. (ה) פאה
פ"ד (מ"א) ב"ב נה. ממנות
ע"ל: מ"כ פ' קדושין.
(ו) ג"א ע"ל. (ז) ב"מ: א'
במתניתא, (ח) ווע"י מוספות
חולין נד: ד"ה כסלע.

תורה אור השלם

1. ויקבעו שלשית הגבירים פלשתיים וישאבו מים בשער וישאו ויבאו אל דוד ולא אבה לשותותם ויסק אתם ליה: שמואל ב כ ג טז

מוסף רש"י

ואלו מפסיקין לפאה. לתת שמי פחות (ממנות) (א). הנהל. כגון נחל איתן אשר לא יעברו ואל חרע. קרקע קשה מלא צורות ואבנים שאין ראוי לריעה (רש"י ב"ב נה.). והשולית. קטלת מי גשמים (שם) ואם יש שם וריעה מכהן ומכהן טמן פאה לכל אחד ואחד, דהיא שולית מפסקא להו (ממנות שם). ודרך הרבים. ט"ו אמה (שם).

HebrewBooks.org © Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

אלא למ"ד טמון באש קמביעא ליה מאי איבעי ליה קראי אמר לך טמון וחדא מהנך קמביעא ליה בשלמא למ"ד הני תרתי היינו דכתיב ואלא אבה דוד לשתותם אמר כיון דאיכא איסורא לא ניהא לי אלא למ"ד טמון באש קא מבטיא ליה מכדי גמרא הוא דשלחו ליה מאי לא אבה דוד לשתותם דלא אמרינהו משמיהו אמר כך מקובלני מבית דינו של שמואל הרמתי כל המוסר עצמו למות על דברי תורה אין אומרים דבר הלכה משמו יוסף אותם לה' בשלמא למ"ד הני תרתי מושם דעבד לשם שמים אלא למ"ד טמון באש מאי ויסק אותם לה' דאמרינהו משמא דגמרא: בותני' אעברה גדר שהוא גבוה ד' אמות או דרך הרבים או נהר פטור: גמ' והתניא עברה גדר שהוא גבוה ארבע אמות חייב אמר רב פפא תנא דידן קא חשיב מלמעלה למטה שש אמות פטור חמש אמות פטור עד ארבע אמות פטור תנא ברא מלמעלה למטה קא חשיב שתי אמות חייב שלש אמות חייב עד ארבע אמות חייב אמר רבא ד' אמות שאמרו דפטור אפילו בשדה קוצים אמר רב פפא ומשפת קוצים ולמעלה ד' אמות אמר רב ילא שנו אלא בקולחת אבל בנכפפת אפילו עד מאה אמה חייב ושמאל אמר מתני' בנכפפת אבל בקולחת אפי' כל שהוא פטור תניא כוותיה דרב בד"א בקולחת אבל בנכפפת ועצים מצויין לה אפילו עד מאה מיל חייב עברה נהר או שולית שהם רחבים ח' אמות פטור: דרך הרבים: מאן תנא אמר רבא ר"א היא דתנן רבי אליעזר אומר שש עשרה אמות בדרך רה"ר (פטור):

או נהר: רב אמר נהר ממש ושמאל אמר אריסא דדלאי מ"ד נהר ממש אע"ג דליכא מ"א וכו' דאריסא דדלאי אי אית ביה מ"א אין אבל לית ביה מ"א לא תנן התם ואלו מפסיקין לפאה הנחל והשולית ודרך היחיד ודרך הרבים מאי שולית אמר רב יהודה אמר שמואל מקום שמי גשמים שוללין שם רב ביבי א"ר יוחנן אמת המים שמוחלקת שלל לאנפיה מאן דאמר מקום שמי גשמים שוללין שם לא מפסקי דהנהו באגני

דברייתא מלמעלה קא חשיב דענין אחר לא מיפרש אלא עד ולא עד ככלל דכלל מקום ד' אמות כלמעלה מד' אמות ובמתניתין לא קתני עד דבארבע אמות פטור ואפילו קתני במתניתין עד כמו דברייתא אין שייך להקשות דפשיטא דמתניתין לא מיפרשא אלא מלמעלה למטה ובדייתא לא מיפרשא אלא מלמעלה למטה אלא מינא דמתניתין קתני עד ד' אמות פטור ובדייתא קתני חייב וא"ת אי צניניה אין עד אמתא אכטריך לשוני מתניתין מלמעלה למטה ובדייתא מלמעלה למטה מתניתין ד' אמות דוקא כלל עד ובדייתא מיפרשא בעד וי"ל דכיון דלא קתני עד לא כאן ולא כאן צניניה הוא דכי היכי דקא מיפרשא בעד דך נמי מיפרשא בעד:

לא שנו אלא בקולחת. אגדר קאי וגרס אצל בנכפפת אפי' עד מאה אמה ולא גרס מאה מיל דמיל לא שייך בגובה ולפי הספרים דגרסי מאה מיל צ"ל דקאי אדרך רה"ר ואין נראה דהא בסמוך מיימי משנה דדרך הרבים ואמרינן עלה מאן תנא משמע דעד השתא לא איירי זה אע"ג דבדייתא דתניא כוותיה גרס מיל דצרוצח איירי ולא בגובה דקתני ועינים מציין לה מ"מ שפיר קאמר תניא כוותיה דברייתא מוקמה למתניתין בקולחת: **דרך הרבים מאן תנא רבי אליעזר היא.** אמתניתין קאי והו' סתם ואח"כ מחלוקת: **מאן דאמר נהר ממש אע"ג דלית ביה מ"א.** ואע"ג דנכפפת הרבים צני' ט"ו אמות הכא סגי צד' אמות ממך שהנהר עמוק וגם יש צו קרירות מים שעוצרים צו תמיד: **אלו מפסיקין לפאה בו.** במסכת פאה (פ"ג מ"א) גרס בסדר המשנה דרך היחיד ואח"כ דרך הרבים ומפרש צירושלמי דמשום סיפא איכטריך למיתני דקתני הכל מפסיקין לזרעים ואינו מפסיקין לאילן דקמ"ל לפילו דרך הרבים אינו מפסיק לאילנות ועוד [קא] חשיב אצל בנכפפת ושביל הרבים בקצו צימות החמה והגשמים והשתא שציל היחיד איכטריך לאשמועינן דאע"פ שהוא קטן מדרך מפסיק מאחר שהוא קצו ודרך היחיד איכטריך דס"ד כיון שאין קצו לא מפסיק אע"פ שהוא רחב ושציל הרבים איכטריך דס"ד אמינא דשציל היחיד הוא דענין קצו צימות החמה וצימות הגשמים אצל שציל הרבים אע"פ שאין קצו צימות הגשמים מפסיק קא משמע לן:

שמהלכת שלל לאנפיה. כשגדלה האמה מתמלאה מים צורות שימין ומערות שסביבותיה שמשקין בהם השדות: